

Verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 2018

Det ekonomiska läget

Slutet av finansåret 2018 präglades av osäkerhet

Riskerna i det ekonomiska klimatet ökade mot slutet av året och marknaden präglades av påtaglig osäkerhet. Den globala konjunkturtoppen har passerats och en inbromsning av tillväxten väntas efter att den hållit i sig länge trots ökande politiskt tryck från olika håll. De realekonomiska indikatorerna är delvis motstridiga, och tillväxten väntas bromsa in även om inga tydliga tecken finns på brant fallande ekonomisk tillväxt.

I USA var den ekonomiska tillväxten fortsatt stark. Ekonomin stimulerades av skattelättnader och en positiv sysselsättningsutveckling bidrog till ökad privat konsumtion. Samtidigt har olika handelspolitiska manövrer påverkat företagens framtidsplaner och resultatförväntningar. I Kina sker en tydlig inbromsning av tillväxten.

Utsikterna för euroområdet har dämpats och tillväxten väntas sakta in. Situationen som helhet påverkas särskilt av osäkerheten kring Brexit, kravallerna i Frankrike och deras effekter på den offentliga ekonomin samt kommissionens flexibilitet i fråga om Italiens ekonomiska politik.

Den amerikanska centralbanken Fed höjde styrräntan fyra gånger under året, men de följande åtgärderna väntas bli mer försiktiga. Europeiska centralbanken normaliserade sin penningpolitik och meddelade att programmet för tillgångsköp kommer att avslutas. Centralbankernas förändrade penningpolitik i ett tufft ekonomiskt läge gav upphov till kraftiga reaktioner på marknaderna. I övrigt är penningpolitiken i euroområdet fortsatt inriktad på stimulans.

Konjunkturtoppen passerad i Finland

I Finland kom ekonomin igång igen senare än i konkurrerande länder. Ekonomin var fortsatt stark under 2018 och sysselsättningen ökade kraftigt. Mot slutet av året nådde sysselsättningsgraden regeringens mål på 72 procent. Arbetsmarknaden kännetecknades av obalans mellan utbud och efterfrågan och brist på kunnig arbetskraft.

Finland är en liten öppen ekonomi. Våra framgångar och möjligheter att finansiera välfärdssamhället är till stor del beroende av ekonomisk tillväxt. Tillväxten väntas fortsätta trots en inbromsning och sysselsättningsläget väntas förbättras ytterligare. På längre sikt drabbar låg investeringsaktivitet och en svag produktivitet utveckling ekonomins produktionspotential, och även finansieringen av arbetspensionerna är beroende av att den stärks.

Finlands offentliga finanser har förbättrats avsevärt tack vare en snabbare ekonomisk tillväxt och de genomförda anpassningsåtgärderna. Under de närmaste åren kommer ökande åldersrelaterade kostnader att innebära minskat spelrum och tiden för förberedelser håller på att rinna ut.

I november offentliggjorde Statistikcentralens sin nya befolkningsprognos. Födelseantalet har uppvisat en sjunkande trend i flera år. Förändringar i befolkningsstrukturens förväntade utveckling har förvärrat de senaste prognoserna om den offentliga ekonomins hållbarhetsgap och återspeglas på lång sikt även i arbetspensionssystemet.

Arbetspensionssystemet

Det förbättrade sysselsättningsläget och en långvarigt gynnsam värdeutveckling på kapitalmarknaden har bidragit till finansieringen av arbetspensioner och arbetspensionssystemets hållbarhet på medellång sikt samt hållit pensionsavgifterna på en måttlig nivå. Längre arbetskarriärer är nödvändiga för att garantera pensionernas finansiering och hållbara offentliga finanser. Antalet nya invalidpensioner ökade under året. Varmas mål är att förlänga arbetskarriärerna genom samarbete med kunderna inom arbetsmiljöledning. Vikten av kompetens och produktivt arbete kommer att öka i framtiden allteftersom befolkningen blir äldre och arbetskraftsutbudet minskar.

Under 2018 förberedde sig Varma tillsammans med de andra arbetspensionsbolagen, myndigheterna och kunderna på införandet av det nationella inkomstregistret. Det var ett omfattande projekt som krävde både ändringar i försäkringsverksamheten och nära samarbete mellan alla aktörer. Målet med inkomstregistret är minskat administrativt arbete, lägre kostnader och ökad effektivitet.

För att utveckla arbetspensionssystemet genomfördes under året en utredning om möjligheterna att slå ihop det kommunala och det privata pensionssystemet.

Arbetspensionsavgifter och avkastningskrav på ansvarsskulden

År 2018 var den genomsnittliga ArPL-avgiften 24,4 % av lönerna, varav löntagarens avgiftsandel var 6,35 % för personer under 53 år och över 62 år och 7,85 % för 53–62-åringar. FöPL-avgiften var 24,1 % av den fastställda arbetsinkomsten för personer under 53 år och över 62 år och 25,6 % för 53–62-åringar.

Avkastningskravet på ansvarsskulden omfattade fondräntan (3,00 procent), avsättningskoefficienten för pensionsansvaret och aktieavkastningskoefficienten. År 2018 var avsättningskoefficienten i genomsnitt cirka 1,31 procent och aktieavkastningskoefficienten -8,42 procent. Som ränta för de äldsta återlånen och vissa andra poster används en beräkningsränta, som var 5,50 procent under hela året. Försäkringsavgiftsräntan som används vid beräkning av försäkringsavgiften var 2,00 procent under hela året.

Varmas ekonomiska utveckling

Varmas totalresultat till verkligt värde var -1 741 (1 524) miljoner euro. Totalresultatet per kvartal varierade under räkenskapsperioden så att det tredje kvartalet uppvisade det bästa resultatet och det fjärde det svagaste.

Varmas solvens minskade med 1 916 miljoner euro under 2018, och solvenskapitalet uppgick i slutet av räkenskapsperioden till 9 619 (11 534) miljoner euro. Varmas pensionstillgångar i förhållande till ansvarsskulden (solvensgrad) var 127,5 (133,5) procent. Solvenskapitalet var 1,6 (1,7) gånger högre än solvensgränsen, dvs. på en

betryggande nivå. Solvensgränsen justeras enligt placeringarnas riskfylldhet. Varma har som strategiskt mål att bibehålla sin starka solvens via en stabil avkastning och en effektiv verksamhet.

Varmas placeringsintäkter till verkligt värde var -902 (3 343) miljoner euro, dvs. -2,0 (7,8) procent på det placerade kapitalet. Den ränta som gottskrivs ansvarsskulden var 913 (1 890) miljoner euro. Placeringsresultatet för 2018 uppgick således till -1 816 (1 453) miljoner euro. Driftskostnaderna understeg omkostnadsdelarna i försäkringsavgifterna med 40 (33) procent, och omkostnadsöverskottet var 56 (45) miljoner euro. Försäkringsrörelsens resultat var 23 (-34) miljoner euro och det övriga resultatet -4 (-8) miljoner euro.

I slutet av 2018 överfördes 153 (161) miljoner euro till det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret för att utdelas i form av kundåterbäringar. Överföringen till återbäringar utgör cirka 0,8 (0,8) procent av de försäkrades uppskattade lönesumma.

Kundåterbäringarnas beräkningsmetod ändrades 2017 och de återbäringar som betalas till Varma kunder för 2018 innehåller hela omkostnadsöverskottet. Därutöver betalas även en procent av solvenskapitalet i återbäring till kunderna. Varma starka solvens och effektiva verksamhet gynnar på detta sätt Varma kunder fullt ut.

År 2018 var den sammanlagda ArPL-lönesumman för de försäkrade i Varma cirka 20,4 (19,4) miljarder euro. Lönesumman uppskattas ha ökat med cirka 5,3 procent. Bolagets premieinkomst var 5 118 (4 867) miljoner euro, varav ArPL-försäkringarna stod för 4 935 (4 683) miljoner euro och FöPL-försäkringarna för 183 (184) miljoner euro.

Vid årets slut var 559 981 (537 241) personer försäkrade i Varma. Antalet gällande försäkringar uppgick i slutet av 2018 till 62 745 (61 493) och dessa omfattade 36 715 (35 918) företagare och 523 266 (501 323) arbetstagare.

Under 2018 tecknades 2 832 (2 780) nya ArPL-försäkringar och 5 983 (5 862) nya FöPL-försäkringar.

Kundöverföringar från andra pensionsbolag ökade Varma premieinkomst med 5 miljoner euro under 2018 och bolaget sålde nya ArPL-försäkringar för 60 miljoner euro. Försäljningen var särskilt stark bland mindre företag.

Sammanlagt inlämnades 2 451 838 (2 113 398) inkomst- och anställningsanmälningar, av vilka 97 (96) procent inkom via olika elektroniska kanaler.

Varma betjänar försäkringstagarna förutom genom egen kundkontaktverksamhet även via If Skadeförsäkring Ab:s och Nordeakoncernens servicenät.

År 2018 utbetalades pensioner till ett bruttobelopp av sammanlagt 5 668 (5 544) miljoner euro. Antalet pensionstagare ökade och i slutet av året betalade Varma ut 343 400 (342 600) pensioner.

Under året fattades 22 476 (24 507) nya pensionsbeslut. Antalet nya pensionsbeslut minskade med 8,3 procent och det totala antalet pensionsbeslut ökade med 2,9 procent jämfört med 2017. Antalet beslut om ålderspension uppgick till 11 137 (12 801), invalidpension till 6 024 (5 116) och partiell förtida ålderspension till 1 967 (2 705). Antalet beslut om fortsatta tidsbundna pensioner var 4 488 (4 390) och antalet övriga beslut 24 093 (17 305), vilka bland annat omfattar beslut och förhandsbeslut till följd av ändringar i pensionsrätten. Andelen avslagna

ansökningar om nya invalidpensioner var 33,0 (33,4) procent. Av alla förstagångsansökningar gjordes 50 (54) procent på webben.

Antalet invalidpensionsansökningar ökade med drygt 10 procent jämfört med förgående räkenskapsperiod. Orsaken anses vara realiserade risker för arbetsförmåga till följd av det förbättrade sysselsättningsläget, tillämpning av aktiveringsmodellen samt den höjda åldern för ålderspension. Varmas totala handläggningstid för pensionsansökningar var 31 dagar 2018 och därmed 9 dagar kortare än den genomsnittliga handläggningstiden i arbetspensionsbranschen.

Arbetspensionsrehabilitering är ett alternativ till invalidpension, och på Varma ökade rehabiliteringsvolymen fortsättningsvis. Rehabiliteringsverksamheten har visat sig vara effektiv. Av dem som erhållit rehabilitering via Varma återgår cirka 76 procent helt eller delvis till arbetsmarknaden. Varma har varit en föregångare inom arbetspensionsrehabilitering under många år och hänvisar aktivt kunder med risk för arbetsförmåga till rehabilitering. Av Varmas kunder utnyttjar en större del rehabilitering för att återgå till arbetslivet än de som avgår med invalidpension. Under 2018 hjälpte Varma sina företagskunder i hanteringen av personrisker genom kundspecifik samordning av tjänster inom arbetsmiljöledning, rehabiliterings- och pensionslösningar för att minska pensionskostnaderna och förlänga arbetskarriärerna i företagen.

Varma deltog också i finansieringen av kundernas projekt kring arbetsmiljöledning i enlighet med gemensamt överenskomna skriftliga planer och avtal, som ofta sträcker sig flera år framåt i tiden. Varma har sedan april 2017 publicerat de nya avtal om arbetshälsa som ingåtts mellan Varma och dess kunder.

	31.12.2018	31.12.2017	Förändring
<hr/>			
Antal försäkrade			
ArPL	523 266	501 323	21 943
FöPL	36 715	35 918	797
<hr/>			
Totalt	559 981	537 241	22 740
Antal försäkringar			
ArPL	26 030	25 575	455
Antal pensionstagare			
Deltidspension	377	937	-560
Partiell förtida ålderspension	3 585	2 430	1 155
Familjepension	50 350	50 713	-363
Invalidpension	22 646	24 039	-1 393
Ålderspension	253 595	251 023	2 572
Förtida ålderspension	12 859	13 439	-580
Arbetslivspension	2	0	2
<hr/>			
Sammanlagt ¹⁾	343 414	342 581	833
¹⁾ FöPL-pensionstagare	29 431	29 655	-224
APL/FöPL-tilläggs-pensionstagare	43 442	43 715	-273

Webbtjänsterna är en viktig kanal för Varmas kundservice. På Varmas webbtjänst kan man beräkna en uppdaterad uppskattning av sin pension för den ålder då man har för avsikt att gå i pension. Av dessa beräknades 91,1 procent på webben. På webbtjänsten kan man även lämna in pensionsansökningar och följa handläggningen. Sammantaget uppgick webbansökningarna under året till 14 135 (13 637) stycken.

Varma skickar ett pensionsutdrag till sina försäkrade vart tredje år. År 2018 skickades sammanlagt 197 404 (230 000) pensionsutdrag. Utdraget innehåller de inkomster som påverkar pensionen samt beloppet på den arbetspension som har tjänats in fram till slutet av föregående år. Arbetspensionsutdraget fås också i elektronisk form via Varmas webbtjänst. Användningen av denna tjänst har ökat avsevärt.

Ansvarsskulden

Varmas ansvarsskuld minskade med -0,5 (9,5) procent till 36 521 (36 696) miljoner euro. I ansvarsskulden ingår förutom de ökade försäkringsavgifts- och ersättningsansvaren även det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret, som används för kundåterbäringar, till ett belopp av 154 (162) miljoner euro, det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret som ingår i solvenskapitalet, till ett belopp av 1 486 (2 265) miljoner euro och det tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen till ett belopp av -255 (769) miljoner euro.

Förändringar i försäkringsbeståndet

Under räkenskapsperioden överfördes pensionsansvar till Varma från pensionsstiftelsen. Pensionsansvaret som överfördes till Varma uppgick till totalt 0,1 miljoner euro.

Placeringsverksamheten

Varmas placeringsintäkter utvecklades svagt under 2018 på grund av ökad marknadsturbulens under årets sista kvartal. Placeringarna gav en avkastning på -2,0 (7,8) procent och uppvisade vid utgången av december ett värde på 44 015 (45 409) miljoner euro. Den svaga avkastningsutvecklingen tyngde Varmas solvensgrad, som minskade till 127,5 (133,5) procent.

Världsekonomin försämrade utsikter och ökad politisk osäkerhet resulterade i slutet av året till en mycket svag utveckling på placeringsmarknaden. Det gångna året var det svagaste på den globala aktiemarknaden sedan finanskrisen, och utvecklingen i december var den sämsta i det globala aktiemarknadsindexet MSCI All Country Worlds historia, det vill säga sedan 1988. Till skillnad från året i övrigt slog turbulensen i slutet av året även hårt mot den amerikanska aktiemarknaden, där aktiekurserna sjönk med över 9 procent i december. De långa statslåneräntorna vände tydligt nedåt, trots att den amerikanska centralbanken fortsatte höja styrräntorna. Räntorna sjönk även i euroområdet och marknadernas förtroende för Europeiska centralbankens förmåga att höja styrräntorna i en miljö med allt långsammare ekonomisk tillväxt sattes på prov. Inom euroområdet förblev ränteskillnaden mellan Italien och Tyskland hög, även om skillnaden minskade avsevärt mot slutet av året.

På företagslånemarknaden svängde risktilläggen för högriskobligationer klart uppåt som en reaktion på aktiemarknaden, vilket återspeglade dels en åtstramad likviditet och dels farhågor om en betydligt avmattad tillväxt.

Marknadens svaga och tidvis varierande utveckling på olika områden försvårade allokeringen. Samtidigt sänktes avkastningspotentialen för ränteplaceringar av den extremt låga räntenivån och de höga säkringskostnaderna för placeringar i dollar. Spridning mellan olika tillgångsklasser och särskilt onoterade placeringsobjekt har dock begränsat riskerna som orsakats av aktie- och räntemarknadernas rörelser, även om den kraftiga nedgången på aktiemarknaderna och de ökade risktilläggen på företagslånemarknaden även skapade press på avkastningsutvecklingen för onoterade placeringar. Vikten av de noterade aktierna i allokeringen av Varmas placeringar minskades ytterligare under årets fjärde kvartal.

Den nedgående marknaden innebar svag avkastning på Varmas placeringar. Kapitalplaceringarna, fastigheterna och hedgefonderna stod för den bästa avkastningen under 2018, även om de sistnämnda också drabbades av marknadsturbulensen i slutet av året. Ränteplaceringarna drabbades av ökade risktillägg, kraftigt sänkta valutakurser på tillväxtmarknaderna samt normaliseringen av penningpolitiken, vilket resulterade i negativ avkastning. Bland enskilda placeringsobjekt såg statslånen med låg risk en stark utveckling i slutet av året. Den amerikanska dollarn stärktes avsevärt under året jämfört med de flesta andra valutor. Den genomsnittliga nominella avkastningen på placeringar under fem år var 4,3 procent och under tio år 6,0 procent. Den motsvarande reella avkastningen var 3,7 respektive 4,8 procent.

Avkastningen på ränteplaceringarna blev negativ och var -1,8 (3,7) procent. Den svaga utvecklingen berodde särskilt på svagare tillväxtprognoser, ökad politisk osäkerhet och försvagad dollarlikviditet, vilket sänkte valutakurserna i tillväxtländerna och höjde risktilläggen för lån med lägre kreditvärdighet. Statslåneräntorna i euroområdet utvecklades alltmer olika under årets lopp. I Tyskland, som betraktats som en säker ekonomi, sjönk de långa räntorna till nära noll, medan de italienska räntorna ökade betydligt som en reaktion på oron över landets skuldållbarhet. Penningmarknadsräntorna i euroområdet förblev negativa till följd av ett sänkt förtroende för Europeiska centralbankens förmåga att normalisera penningpolitiken. Lånefordringarna avkastade 3,7 (2,2), statsobligationerna -4,2 (4,0), företagsobligationerna -2,0 (6,2) och de övriga penningmarknadsinstrumenten -0,1 (-1,9) procent.

Utvecklingen på de globala aktiemarknaderna var mycket svag under året och flera aktieindex föll med tvåsiffriga tal. Det rådde kraftig turbulens på aktiemarknaden redan i början av året, men fram till tredje kvartalet hade en korrigeringsrörelse fått intäkterna att börja öka igen. Skillnaderna mellan olika geografiska regioner var dock mycket stora. Allt detta förändrades under årets sista kvartal, som blev exceptionellt svagt. De finska aktierna gav något bättre avkastning än aktier i övriga Europa, men totalt sett blev avkastningen på aktieplaceringarna klart negativ. Avkastningen på de noterade aktierna var -8,3 (11,6) procent. Kapitalplaceringarna var den bästa tillgångsklassen med 17,5 (7,9) procents avkastning, följt av onoterade aktier med 3,8 (18,5) procent.

Avkastningen på fastighetsplaceringar var 5,5 (4,9) procent. De direkta fastighetsplaceringarna avkastade 3,9 (2,9) procent och fastighetsplaceringsfonderna 10,6 (12,0) procent. Uthyrningsaktiviteten var hög och portföljens utnyttjandegrad låg kvar på en utmärkt nivå. Fastighetsportföljen fortsatte att utvecklas under året med realiserade

arrangemang, inhemska utvecklingsprojekt och utländska placeringar. Under året inleddes bland annat byggprojektet för nya Uusikumpu skola i Esbo.

Avkastningen på Varmas övriga placeringar blev -1,4 (9,3) procent. Hedgefonderna utgjorde ett bra sätt att sprida aktie- och räntemarknadernas risker och genomgick en avkastningsutveckling på 1,6 (8,5) procent. Däremot drabbades de alternativa riskpremieplaceringarna, som utgör en del av de övriga placeringarna, av en samtidig nedgång på aktie-, ränte- och kreditriskmarknaderna samt av en ökad marknadsvolatilitet i slutet av året.

Varma har placeringar noterade i dollar i hedgefonder, aktier, företagslån och kapitalfonder. I enlighet med placeringspolicyn har en del av portföljen skyddats mot valutakursrisken. Den stärkta amerikanska dollarn bidrog i viss mån till akternas avkastning under året. Operativt sett hanteras valutarisken som en helhet. I resultatsiffrorna ingår valutaeffekten i avkastningen inom de olika tillgångsklasserna.

I placeringsverksamheten låg fokus på att trygga en stark solvens, samtidigt med satsningar på mångsidig spridning och omsorgsfull riskhantering. I riskhanteringen användes derivat i säkringssyfte och för att reglera risknivån i portföljen.

Marknadsrisken för placeringar utgör den största risken för bolagets resultat och solvens. Aktierna står för den klart största andelen av placeringarnas marknadsrisker. VaR-talet, som anger totalrisken i Varmas placeringar, var 1 777 (1 218) miljoner euro.

Principerna för Varmas ägarstyrning

Viktiga principer i Varmas ägarstyrning är att de företag där Varma är ägare har en högklassig förvaltning, att verksamheten är transparent, att påverkningssmöjligheterna utnyttjas aktivt och att incitamentsystemen för nyckelpersoner följs upp. Principerna uppdaterades i slutet av 2018 och finns att läsa på Varmas webbplats. År 2018 deltog Varma aktivt i bolagsstämmorna och valberedningsarbetet i de finländska företag där bolaget är ägare. På Varmas webbplats finns en förteckning över Varmas deltagande i valberedningarna för olika börsbolag.

Driftskostnader

Varma operativa effektivitet är mycket god. För de driftskostnader som ska täckas med omkostnadsinkomsten i försäkringsavgiften använde Varma 60 (67) procent av de erhållna omkostnadsdelarna som ingår i arbetspensionsförsäkringsavgifterna. Hanteringen av driftskostnaderna utgör ett centralt mål, och Varma satsar också på att utveckla verksamhetens effektivitet. En effektiv verksamhet gynnar kunderna i form av kundåterbäringar. Varma strävar efter att förvalta både nuvarande och framtida pensionstagares tillgångar så effektivt som möjligt.

Högre effektivitet förutsätter kontinuerlig kontroll av personalresurserna, och i synnerhet IT-systemkostnaderna som står för merparten av Varmas driftskostnader. De totala driftskostnaderna minskade med 3 procent till 125 (129) miljoner euro.

Varma deltar aktivt i utvecklingen och administrationen av arbetspensionsbranschens gemensamma datasystem. Varma förutsätter kostnadseffektivitet även av gemensamma system och transparens i kostnaderna.

Personalen

I tabellen nedan redogörs för det genomsnittliga antalet anställda i moderbolaget och de utbetalda lönerna under räkenskapsperioden.

	2018	2017	2016	2015	2014
Personal i genomsnitt	532	524	540	549	552
Löner och arvoden, mn euro	40,1	39,3	36,0	39,6	40,1

Det genomsnittliga antalet anställda i Tieto Esy Ab, som fogats till koncernbokslutet genom kapitalandelsmetoden, var 38 år 2018.

Fördelningen av Varmas personal i slutet av året var att 28 % arbetade inom pensionstjänsterna, 16 % inom försäkrings- och aktuarietjänsterna, 12 % inom hanteringen av kundrelationer, 13 % inom placeringsfunktionen och 31 % inom övriga funktioner.

Under den avslutade räkenskapsperioden införde Varma ett nytt system för bedömning av uppgifters kravnivå. Hela personalen deltar i olika projekt för att utveckla företagskulturen.

Koncern- och intressebolag

I slutet av 2018 omfattade Varmakoncernen 128 (139) dotterbolag och 17 (17) intressebolag. De viktigaste dotter- och intressebolagen är Tieto Esy Ab (50,1 %), NV Kiinteistösiioitus Oy (45,0 %), Serena Properties AB (43,0 %) och CMCV Kungens Kurva HoldCo AB (45,0 %). Därtill äger Varmakoncernen 50 procent av garantikapitalet i Ömsesidiga försäkringsbolaget Kaleva. Majoriteten av dotter- och intressebolagen är fastighetsbolag.

Bolagets förvaltning

På Varmas bolagsstämma innehas rösträtten enligt följande: försäkringstagarna cirka 78 procent, de försäkrade cirka 20 procent och ägaren av garantikapitalet, Sampokoncernen, cirka 2 procent. Varmas ordinarie bolagsstämma hölls den 15 mars 2018. Bolagsstämman fastställde bokslutet och beviljade ledamöterna i styrelsen och förvaltningsrådet samt verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 2017.

Till nya ledamöter i förvaltningsrådet valdes Eero Broman, Jukka Erlund, Kari Kauniskangas, Pekka Kuusniemi och Petri Vanhala.

Som ledamöter i förvaltningsrådet fortsatte Kari Jordan (ordförande), Saana Siekkinen (vice ordförande), Satu Wrede (vide ordförande), Juri Aaltonen, Petri Castrén, Erkki Etola, Stig Gustavson, Olavi Huhtala, Juha Häkkinen, Jukka Jäämaa, Niina Koivuniemi, Ville Kopra, Tapio Korpeinen, Timo Koskinen, Päivi Leiwo, Olli Luukkainen, Jari Suominen, Leena Vainiomäki, Jorma Vehviläinen, Christoph Vitzthum och Anssi Vuorio. Göran Åberg avgick från förvaltningsrådet 30.11.2018 och Jari Latvanen 11.12.2018.

Till revisorer för Varma valdes CGR Antti Suominen och CGR Jenni Smedberg. Till revisorssuppleanter valdes CGR Robert Söderlund och revisionsföretaget Ernst & Young Ab, med CGR Tuija Korpelainen som huvudansvarig revisor.

Varmas styrelse 2018 bestod av Jari Paasikivi (ordförande), Antti Palola (vice ordförande), Kai Telanne (vice ordförande), Riku Aalto, Eila Annala (fr.o.m. 7.3.2018), Johanna Ikäheimo, Rolf Jansson, Ari Kaperi, Casimir Lindholm (fram till 2.3.2018), Jyri Luomakoski, Petri Niemisvirta, Ilkka Oksala och Pekka Piispanen samt ersättarna Eila Annala (fram till 7.3.2018), Eija Hietanen, Liisa Leino och Risto Penttinen (fr.o.m. 7.3.2018).

Varmas styrelse valde vid sitt sammanträde 18.12.2018 Jari Paasikivi till ordförande och Antti Palola och Kai Telanne till vice ordförande fr.o.m. 1.1.2019.

Varma har på sin webbplats publicerat en uppdaterad bolagsstyrningsrapport som grundar sig på rekommendationerna i den finska koden för bolagsstyrning. Varma publicerar en delårsrapport varje kvartal för att bolagets offentliga ekonomiska rapportering ska vara transparent och förenlig med bästa praxis.

Eget kapital

Bolaget har 71 garantiandelar som innehas av Sampo Abp och Mandatum Livförsäkringsaktiebolag. Garantikapitalet uppgår till 11,9 miljoner euro och på detta betalas enligt bolagsordningen årlig ränta, vars storlek fastställs av bolagsstämman. Röntan får högst motsvara den beräkningsränta som tillämpas i en försäkring enligt lagstiftningen om pension för arbetstagare höjd med en procentenhet.

Riskhantering

Riskerna i anslutning till Varmas resultat och solvens påverkas huvudsakligen av placeringsverksamhetens resultat. Den väsentligaste operativa risken gäller IT-systemen, som spelar en central roll i handläggningen av pensioner och försäkringar samt det nätverksbaserade verksamhetssätt som tillämpas inom arbetspensionssystemet.

I arbetspensionssystemet kan likviditetsrisken kontrolleras, dels för att pensionsutgiften kan förutses med stor sannolikhet, dels för att huvudvikten i placeringarna ligger på likvida instrument. Riskerna i samband med Varmas försäkringsrörelse, vilka inte är betydande, hänger samman med att de insamlade försäkringsavgifterna och ansvarsskulden för dem ska vara tillräckliga i förhållande till de pensioner som bolaget ansvarar för.

I Varmas placeringsplan fastställs bland annat allmänna mål för betryggande placeringar, målen för placeringarnas spridning och likviditet samt principerna för valutarörelsen. Styrelsen bedömer riskerna i bolagets placeringar i fråga om värdeförändring, förväntad avkastning, trygghet och valutarörelse samt bolagets risktolerans när det

gäller placeringar inklusive en bedömning av solvensställningens utveckling. Grundallokeringen, som anges i placeringsplanen, bestämmer grundnivån för totalrisken i placeringsportföljen. Avvikelser från grundallokeringen kan göras inom ramen för separat fastställda gränser. Den maximala risknivån dimensioneras så att solvenskapitalet efter en värdeminskning på 25 procent i de noterade aktieplaceringarna och en del av hedgefundsplaceringarna ligger på en nivå som överstiger solvenskapitalets minimibelopp med minst ett belopp som motsvarar VaR-talet, dock alltid som lägst på solvensgränsen. Spridningen av placeringsportföljen bygger på en allokering som beaktar tillgångsklassernas avkastningskorrelationer. Riskerna kontrolleras bland annat genom att man sprider placeringarna på olika tillgångskategorier och objekt, analyserar placeringsbeståndet och placeringsobjekten, undviker riskkoncentrationer, tillämpar en betryggande säkerhetspolitik och försiktig värderingspraxis, använder derivat samt tillämpar övervaknings- och uppföljningssystem.

Inkomstregistret som togs i användning i början av 2019 innebär att anmälningar av löneuppgifterna som försäkringsavgifterna bygger på framöver hanteras centraliserat i ett system som upprätthålls av skatteförvaltningen. Aktörerna i arbetspensionsbranschen får tillgång till nödvändiga uppgifter från centraliserade branschgemensamma system. Förändringen har-medfört nya operativa risker som Varma förberett sig för som en del av systemuppdateringarna.

En förmånsbaserad arbetspension skapar trygghet och gör det i viss mån möjligt att förutse den ekonomiska framtiden. Genom att trygga de ungas och de kommande generationernas pensionsförmåner stärker vi arbetspensionssystemets framtid. Att avgiftsnivån nu har fastställts ända fram till slutet av detta decennium är ur företagets synvinkel en betydande stabiliserande faktor med tanke på det tuffa ekonomiska läget. Tack vare de överenskomna förmånsanpassningarna ser det nu ut att vara möjligt att balansera finansieringen av pensionerna med en skäligen kostnadsbelastning. En höjning av pensionsåldern underlättar finansieringen på längre sikt.

I noterna till bokslutet redogörs närmare för försäkringsrisker, placeringsrisker, operativa risker och övriga risker samt hur dessa hanteras. Därtill presenteras kvantitativa uppgifter.

Ansvar

Varmas företagsansvarsprogram fastställer de viktigaste ansvarsrelaterade aspekterna för bolaget. Programmet uppdaterades under 2018. Programmets fokusområden är främjande av arbetsförmåga och arbetslivskvalitet, kampen mot klimatförändringarna, etisk affärsverksamhet, öppen kommunikation samt ansvar för bolagets anställda.

Varma har bedömt företagsansvarsriskerna i anslutning till sin verksamhet och sina affärsrelationer och använder sig av heltäckande hanteringssystem och processer som med hänsyn till riskerna är tillräckliga och ändamålsenliga för att trygga förutseende omsorgsfullhet.

För målen och åtgärderna i Varmas företagsansvar redogörs i en separat rapport som gjorts upp enligt riktlinjerna i GRI (Global Reporting Initiative) och som ingår i årsberättelsen som finns på Varmas webbplats. Rapporten publiceras i mitten av mars.

Rapportering av annan information än ekonomiska data

Beskrivning av affärsmodellen

Varmas grundläggande uppgift, att trygga pensionerna, innebär ett stort ansvar. I fråga om miljöansvar, socialt ansvar, personalansvar, respekt för de mänskliga rättigheterna samt förebyggande av korruption och mutor är placeringsverksamheten Varmas största möjlighet att påverka. När det gäller Varmas egen verksamhet och leveranskedja är det viktigaste att sörja för personalen och ta ansvar för miljön.

De viktigaste principerna som styr Varmas ansvarsfulla affärsverksamhet är företagsansvarsprogrammet, uppförandekoden, principerna för ansvarsfull placeringsverksamhet, klimatpolicyn för placeringarna och uppförandekoden för leverantörer.

Socialt ansvar och personalansvar

Socialt ansvar innebär hos Varma ett högklassigt och smidigt verkställande av pensionsskyddet och stöd för arbetsförmågan hos Varmas kunder. Varma har under de senaste åren utvecklat processerna för att hantera pensionsansökningarna så att kunderna får besluten snabbare. År 2018 förkortades den genomsnittliga tiden för handläggningen av alla pensionsansökningar till 31 dagar, att jämföra med 37 dagar 2017. Handläggningstiden är nio dagar kortare än branschgenomsnittet.

Varmas ambition är att förlänga tiden i arbetslivet för kundföretagens personal och minska antalet invalidpensioner genom utveckling av arbetsmiljöledning och effektiv rehabilitering. År 2018 var avgiftsklassen för invalidpension bland Varmas kundföretag i genomsnitt 3,7 (3,7). Varmas kunder är nöjda med arbetsmiljöledningens tjänster och rekommendationsbenägenheten är hög: NPS-talet som beskriver sannolikheten för en rekommendation var 62 (65). Av dem som rehabiliterades via Varma återgick 76 procent, 1 760 personer till arbetslivet under året.

Under räkenskapsperioden avslogs 33,0 (33,4) procent av alla nya invalidpensionsansökningar hos Varma. Andelen avslagna ansökningar om invalidpension i alla arbetspensionsbolag var 31,5 (33,7) procent. Besvärskommittén för arbetspensionsärenden ändrade Varmas beslut om invalidpension i 13,9 (13,1) procent av alla handlagda fall. Motsvarande siffra för hela privata arbetspensionssektorn var 13,2 (14,1) procent.

Varma sörjer för personalens arbetshälsa och kompetens samt för ett jämställt och jämlikt bemötande. Måluppfyllelsen inom de olika delområdena följs årligen upp i en personalenkät. PeoplePower, Varmas index som mäter de anställdas nöjdhet och engagemang, låg på 72,2 (71,4), vilket kan betraktas som ett gott resultat.

Hur jämställdheten och likabehandlingen uppnås och upplevs mäts separat vartannat år i en jämställdhets- och likabehandlingsenkät. Utifrån resultaten identifieras eventuella utvecklingsobjekt. Varmas fokusområden under 2018 var uppdateringen av bolagets system för utvärderingen av kravnivån i olika uppgifter, utveckling av arbetsplatskulturen samt främjande av jämställdhet och mångfald.

Miljöansvar och bekämpning av klimatförändringarna

Varma följer upp miljökonsekvenserna i bolagets egen verksamhet (Varmas kontorshus och miljökonsekvenserna av det arbete som utförs där) samt i Varmas leveranskedjor och placeringsobjekt. Varmas största möjligheter att påverka ligger i placeringsverksamheten.

2016 kartlade Varma placeringarnas koldioxidavtryck och utarbetade en klimatpolicy. Dess mål är att minska koldioxidavtrycket för de direkta placeringarna per tillgångsklass och att anpassa placeringsportföljen efter 2-gradersmålet från klimatmötet i Paris.

Koldioxidavtrycket för Varmas noterade aktieplaceringar i relation till omsättningen minskade 2018 med 17 procent jämfört med utgångsnivån 2015, och var 27 procent mindre än Varmas jämförelseindex. Koldioxidavtrycket för Varmas noterade företagslåneplaceringar i relation till omsättningen var 28 procent mindre än 2015 och 47 procent mindre än Varmas jämförelseindex. Inom fastighetsplaceringarna minskade koldioxidavtrycket med 17 procent från 2015 i relation till bruttoytan.

Hantering och rapportering av klimatrisker

Varma stod sig väl i en internationell jämförelse som undersökte hur väl pensionsplacerare förberett sig för klimatförändringarnas ekonomiska risker. Varma fick en femteplacering i Asset Owners Disclosure Projects (AODP) klimatindex som omfattar världens 100 största pensionsfonder.

Varma analyserar kontinuerligt de ekonomiska riskerna och möjligheterna som klimatförändringarna medför. Varma rapporterade 2018 för första gången klimatförändringarnas effekter på verksamheten enligt riktlinjerna från Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Varmas TCFD-rapport ges ut som en del av hållbarhetsredovisningen. TCFD-rapporteringen utvecklas och utökas under 2019.

Varma förutsätter att bolagets placeringsobjekt har en plan för utsläppsminskning och uppmuntrar i linje med TCFD bolagen att rapportera om hur de tar hänsyn till klimatförändringarna i sin bolagsstyrning, strategi och riskhantering, särskilt i utsläppsintensiva branscher.

Varma har uteslutit direkta aktieplaceringar i företag där mer än 30 procent av omsättningen kommer från sten- eller brunkolsbaserad verksamhet. Varma har dessutom identifierat branscher med högre miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsrelaterade risker, det vill säga större behov av ESG-uppföljning. Noggrannare uppföljning och analys av ESG-frågor tillämpas till exempel på branscher med betydande exponering för klimatrisker.

Vad gäller kolintensiva verksamheter har Varma identifierat olje- och gasindustrin, el- och värmeproduktion samt bil-, gruv-, betong- och transportindustrin som branscher med särskilt stora klimatrisker. År 2018 genomförde Varma en kartläggning av dessa branschers andel av bolagets noterade aktie- och ränteplaceringar. Vid utgången av 2018 var andelen placeringar i dessa riskbranscher för de analyserade tillgångsslagen mindre än i det globala jämförelseindexet. Varma följer framöver upp andelen placeringar i klimatutsatta branscher regelbundet och utökar riskanalysen att omfatta fler tillgångsslag.

Kartläggning av fastighetsplaceringarnas klimatrisker

Hösten 2018 beställde Varma en klimatriskanalys för sina direkta fastighetsplaceringar. Av Varmas direkt ägda fastigheter finns 70 procent i huvudstadsregionen, i praktiken på cirka 10 kilometers avstånd från kusten, vilket innebär att de har större klimatrisker än fastigheter i övrigt. Det innebär förutom risker för kustöversvämningar även fuktrelaterade utmaningar på grund av till exempel slagregn och kraftig vind. Varma beaktar detta i samband med fastighetsinspektioner och vid val av fasadlösningar till nya byggnader.

Varma beställde även en kartläggning av portföljens översvämningrisker, där man konstaterade att risken för kustöversvämningar är liten. Fram till år 2100 är bara fem av Varmas fastigheter utsatta för översvämningrisker med en frekvens på en gång per 1 000 år. Varma beaktar risker för kustöversvämningar särskilt vid nybyggen och köp av nya byggnader.

Miljökonsekvenser av Varmas egen verksamhet och leveranskedjan

Miljökonsekvenserna av Varmas egen verksamhet hanteras med hjälp av systemet WWF Green Office som certifierades 2016. För att minska den egna verksamhetens koldioxidutsläpp har Varmas huvudkontor övergått till grön el och en solcellsanläggning har installerats på taket. Koldioxidavtrycket av den egna verksamheten var 34 procent mindre än utgångsnivån 2015.

Miljöaspekterna i leveranskedjan beaktas i uppförandekoden för Varmas leverantörer som uppmanas följa certifierade miljösystem eller dokumenterade arbetssätt för att hantera miljöfrågorna.

Respekt för mänskliga rättigheter och förebyggande av korruption och mutor

Varma förbinder sig genom sin uppförandekod till bland annat verksamhet på marknadsvillkor, bekämpning av svart ekonomi, förebyggande av mutor och iakttagande av principerna för ansvarsfull placeringsverksamhet. Varma har också förbundit sig att verka i enlighet med FN:s principer för företagande och mänskliga rättigheter och förutsätter detsamma av sin leveranskedja.

I Varmas egen verksamhet ingår ingen betydande risk för brott mot de mänskliga rättigheterna. I Varmas uppförandekod ges anvisningar för förebyggande av mutor och korruption, bl.a. hur gåvor och traktering ges och tas emot och hur intressekonflikter undviks. Till stöd för anvisningarna finns en webbkurs som 91 procent av alla Varmaanställda gick 2018. Kursen arrangeras vartannat år.

Uppförandekoden kompletteras av Varmas övriga riktlinjer och anvisningar i anslutning till dataskydd, integritetsskydd och identifiering av penningtvätt.

Hantering av leveranskedjans samhällsansvar

Varma har genomfört en kartläggning av sin leveranskedja för att undersöka hanteringen av hållbarhetsfrågor och tagit fram kriterier som ingår i uppförandekoden för leverantörer (Supplier Code of Conduct). Principen är att Varmas direkta tjänsteleverantörer, dvs. leverantörer i första ledet, ska förbinda sig att följa uppförandekoden. Direkta tjänsteleverantörer är ansvariga för sina egna upphandlingskedjor. I företagsansvarskraven tas bl.a. upp

god affärspraxis, mänskliga rättigheter, arbetarskydd och arbetshälsa samt miljöhänsyn. Anvisningarna inkluderar även en anmälningsskyldighet och tillstånd till inspektioner.

Uppförandekoden för leverantörer bifogas till alla nya avtal. Det första steget i Varmas leveranskedja finns i princip endast i Finland: av upphandlingarna 2018 kom 98,8 (99,1) procent från inhemska tjänste- och varuleverantörer. De största upphandlingarna anknyter till byggtreprenader och fastighetsrörelsen samt till IT-tjänsterna.

Varma fick 2018 utmärkelsen CSR Rating Gold av den internationella organisationen EcoVadis som utvärderar olika företags hållbarhetsrutiner. Varmas hållbarhetsarbete fick utmärkt betyg och bolaget rankades bland de fem bästa procenten bland 45 000 analyserade företag. Leverantörerna utvärderades i fråga om miljöaspekter, personalrutiner, etisk affärsverksamhet och hållbara inköp.

Hållbarhetsbedömning av placeringsobjekt

Av sina placeringsobjekt förutsätter Varma att noterade bolag utöver nationell lagstiftning även följer internationella normer och avtal, vanligtvis principerna i FN:s Global Compact och exempelvis att de respekterar de mänskliga rättigheterna. För att kontrollera att normerna följs anlitar Varma en extern tjänsteleverantör som två gånger om året går igenom Varmas direkta noterade aktieplaceringar, noterade företagslåneplaceringar och aktiefonder.

Kontrollen i oktober 2018 omfattade alla Varmas direkta aktieplaceringar i noterade bolag, direkta noterade företagslån och alla aktiva aktiefonder. Sammantaget täckte kontrollen 34 procent av Varmas alla placeringar. Bland de noterade aktieplaceringarna och noterade företagslåneplaceringarna förekom i slutet av året ett bolag som hade en fastställd miljööverträdelse. Varma är med i grupptalan mot företaget i fråga.

På etiska grunder utesluter Varma direkta placeringar i företag som fokuserar på tillverkning av tobak och företag som tillverkar kontroversiella vapen, till exempel kärnvapen, truppminor, klusterbomber och kemiska eller biologiska vapen.

Varma undertecknade 2011 FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (Principles for Responsible Investment, PRI). Varma rapporterar årligen om ansvarsfulla investeringar i enlighet med PRI.

Miljöklassificeringar är ett konkret sätt att utveckla fastigheternas hållbarhet. Varmas mål är att miljöcertifiera samtliga betydande byggnader enligt BREEAM före 2025. Syftet med kvalitetsledningssystemet är särskilt att förbättra uppföljningen och verifieringen av byggnadernas energieffektivitet. Målet är att uppnå minst nivån Good eller Very Good. Under 2018 fick totalt 15 byggnader ägda av Varma certifikatet BREEAM In-Use. Bland dem fanns till exempel köpcenter, ett spahotell och kontorsbyggnader. Vid utgången av 2018 hade Varma totalt 38 miljöcertifierade byggnader, vilket utgör 34 procent av Varmas direkt ägda fastighetsbestånd.

Utsikter inför framtiden

En inbromsning var väntad efter en lång period av global tillväxt, särskilt på grund av ekonomin i Kina och euroområdet. Vi förväntar oss ett fortsatt krävande marknadsläge. Förtroendet för centralbankernas möjligheter

att normalisera penningpolitiken sätts på prov. De politiska riskerna visar inga tecken på att avta. Europaparlamentsvalet hålls under våren och den komplicerade processen för Storbritanniens utträde ur EU fortsätter.

Finlands ekonomi har utvecklats positivt under de senaste åren och sysselsättningen har ökat betydligt. Sysselsättningsgraden väntas öka ytterligare trots de svagare tillväxtutsikterna. På lång sikt är de offentliga finanserna beroende av fortsatta strukturella förändringar på områden som kan skapa förutsättningar för tillväxt, öka sysselsättningen och effektivisera den offentliga ekonomin.

Varma fortsätter sitt arbete för ett effektivt pensionssystem.